

muneafstemning, taber det ved Valglovene af 1849 og 1866 tagne Hensyn til Befolkningstætheden, — som for øvrigt ikke gik nær saa vidt, som den af de nævnte Medlemmer afgivne Betænkning kan give Indtryk af (jfr. Borgbjergs, Fogtmanns, Hørdums og Zahles Bemærkninger i Grundlovsudvalgets Betænkning 1905—06, Till. B. Sp. 545—46) — sin væsentligste Begrundelse.

Et *tredie Mindretal* (Ellinger og Hammerich) kan ikke give Forslaget om en midlertidig Omordning af Folketingsvalgkredsene sin Tilslutning. Dette vil, tilmed kun meget mangelfuldt, rette paa nogle Mangler ved vor nuværende Valgordning, Valg i Enkeltmandskredse, og dermed fæstne denne. Ved Valg i Enkeltmandskredse vil man som Regel faa et Folketing, der er et alt andet end sandt Udtryk for Befolkningen. Det sikres ikke ad den Vej, at et Flertal af Vælgerne ogsaa faar Flertal i Tinget; et afgjort Mindretal kan faa et fast Flertal i Tinget, og samtidig kunne store Mindretal i Befolkningen miste al Repræsentation. En saadan Ordning kunne vi ikke ønske fæstnet.

Nu er der ganske vist stillet et Ændringsforslag om, at den midlertidige Valgkredsordning kun skal gælde for eet Valg og derefter falde bort, hvis der ikke bliver vedtaget en Grundlovsændring. Dette kan dog ikke tilfredsstille os.

Fik vi en Grundlovsændring, der ikke baner sikker Vej for Forholdstalsvalg, kan den netop føre til, at den midlertidige Lov afløses af en efter vor Mening ganske utilfredsstillende permanent Ordning, og faa vi ingen Grundlovsændring, vilde en Bestemmelse om, at den midlertidige Ordning da bortfalder, være ganske illusorisk, Rigsdagen kunde ikke gaa imod at forlænge den; man vilde ikke genindføre de Uligheder i Valgkredsene, som man nu delvis udsletter.

Ganske fraset, at man vil vanskelig-gøre enhver fremtidig Omordning af Valgkredsene ved nu at forøge Medlemsantallet til 129, vil saaledes det, at man nu bringer en ringe Forbedring af Ordningen i Enkelt-

mandskredse, kun kunne føre til at udskyde Vedtagelsen af en tilfredsstillende Ordning af Valg til Folketinget, som efter vor Mening kun kan naas ved Indførelse af Forholdstalsvalg; kun en Ordning, der baner Vej herfor, kunne vi slutte os til.

Vi have da stillet et hertil sigtende Forslag, som foruden Bestemmelserne om Indførelse af Forholdstalsvalg kun indfører Kommuneafstemning, og saaledes begrænser sig strengt til § 32. Vi have derfor ej heller medtaget en Bestemmelse om Kvinders Valgret, hvilket Spørgsmaal ikke har noget med § 32 at gøre og iøvrigt er saa indgribende en Udvidelse af Valgretten, at den naturligt maa tages op i Forbindelse med den mere vidtrækkende Grundlovsændring, af Hensyn til hvilken det er af afgørende Betydning først at faa skabt et Folketing, der er et paalideligt Udtryk for Vælgerne.

Vort Forslag er bygget over den først af Kandidat Axel Schmidt, senere af General Madsen og flere fremsatte Tanke at opnaa Forholdstalsvalg ved at supplere Valg i Enkeltmandskredse med Listevalg.

Det inddeler Landet i 90 omtrent lige store Valgkredse med Enkeltmandvalg og supplerer de til Valgkredsene knyttede Mandater med 30 Mandater, der have til Opgave at skaffe Partierne den dem tilkomende Repræsentation.

Ved Valgbordet modtage Vælgerne sammen med Konvolutten 2 Stemmesedler. Paa den ene findes Navnet paa de Kandidater, der stille sig til Valg, og Vælgeren sætter som sædvanlig et Kryds udfor Navnet paa den, han ønsker valgt. Paa den anden Stemmeseddel findes Navnet paa de forskellige politiske Partier, og Vælgeren sætter et Kryds udfor det Parti, som han ønsker at støtte.

Skulde en Vælgers ene Stemmeseddel ved 2 Kryds eller anden Fejl blive ugyldig, bliver dermed hans anden Stemmeseddel ikke ugyldig, og selv om en Del af de til Partilisterne hørende Stemmesedler blive ugyldige, tør man, idet Listefafstemningen foregaar over Landet som en Helhed, gaa ud fra, at saadanne Fejltagelser i nogenlunde ens Maal ville fordele sig paa de